Skadedjur - förebyggande och bekämpning vid animalieproduktion

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

På den här sidan hittar du vägledning till bestämmelserna om förebyggande, övervakning och bekämpningen av skadedjur i primärproduktionen.

Om lagstiftningen

- Del A, punkt 4 i bilaga I till förordning (EG) nr 852/2004

Livsmedelsföretagare skall vid uppfödning, insamling eller jakt av djur eller vid produktion av primärprodukter av animaliskt ursprung vidta följande adekvata åtgärder när så är lämpligt:

f) Så långt möjligt förhindra att djur och skadedjur orsakar kontaminering.

Kontrollpunkt

Vid uppfödning, insamling eller jakt av djur eller vid produktion av animaliska primärprodukter ska det finnas rutiner för övervakning och bekämpning av skadedjur. Lämpliga åtgärder ska vidtas för att minimera risken för att skadedjur orsakar kontaminering.

Vägledning (länsstyrelsernas animaliechecklista punkt A13)

Är lokalerna utformade och i sådant skick att smågnagare, fåglar och andra skadedjur så lång som möjligt hindras att komma in?
Är lokalerna anpassade för att möjliggöra effektiv skadedjurskontroll?
Är utomhusmiljön runt anläggningens byggnader anpassad för att förhindra förekomst av skadedjur?

Infrastruktur lokaler och utrustning inklusive fordon och fartyg

Kontrollera

- förebyggande åtgärder för att råttor, möss, fåglar eller andra djur inte lockas till anläggningen,
- eventuellt skadedjursavtal,
- effektiv bekämpning vid förekomst av skadedjur

Titta efter synlig förekomst eller spår av skadedjur.

Genomförs förebyggande åtgärder så lång möjligt för att förhindra att djur eller skadedjur orsakar kontaminering? Vidtas korrigerande åtgärder vid skadedjursproblem? Är åtgärderna effektiva?

Finns dokumentation från utförd skadedjursbekämpning? Dokumentationen ska omfatta

- tid och plats för bekämpningen,
- bekämpningsmedel som använts och eventuell karenstid, orsak till bekämpningen,
- vem som utförde bekämpningen.

Kontrollera att kraven uppfylls i verksamheten. Gör en sammantagen bedömning av gjorda iakttagelser och avgör om rutinerna för skadedjursbekämpning säkerställer att livsmedel inte förorenas på sådant sätt att de blir hälsofarliga eller otjänliga, eller på annat sätt strider mot livsmedelslagstiftningens krav.

Kommentar

Övervakning och bekämpning av skadedjur kan utföras av producenten själv, av en skadedjursfirma eller någon annan som producenten anlitar. Kontrollera eventuellt skadedjursprogram eller kontrakt med skadedjursfirma, avtalets omfattning, resultat, trender, rekommenderade åtgärder och genomförda åtgärder. Avtalet kan antingen omfatta regelbunden övervakning och bekämpning eller endast avhjälpande bekämpning vid skadedjursangrepp. Lämnar skadedjurbolaget dokumentation över utförda åtgärder, till

exempel utplacering av betesstationer, bör producenten begära att få det. Det är inget krav att det finns ritningar över placeringen av bekämpningsmedel eller fällor men placeringen bör framgår på lämpligt sätt av dokumentationen.

Bekämpningsmedel ska placeras ut och hanteras på ett sådant sätt att risken för kontaminering av livsmedel minimeras, jämför punkt 14.9.

Gift och bekämpningsmedel får normalt inte användas inomhus utan där ska istället indikatorer användas. Undantag gäller vid tillfällig och planlagd, kontrollerad, sanering som genomförs på grund av redan påvisade problem med skadedjur.

Markområdet runt produktionslokaler bör hållas fritt från foderspill, produktrester och övrigt avfall. Avfall bör hanteras så att eventuella skadedjur och skadeinsekter inte får tillgång till det. Gräs och annan växtlighet runt anläggningens byggnader bör ansas så att det inte erbjuder skydd åt skadedjur.

Beroende på verksamhetens art och omfattning bör portar, dörrar och fönster hållas stängda om det är nödvändigt för att minimera risken för att djur eller skadedjur orsakar kontaminering.

Senast uppdaterad 25 maj 2026 Ansvarig grupp ROR_LH